
HESZLER András

Diplomás Pályakövetési Rendszer

Az Oktatási Hivatal Felsőoktatás Elemzési Főosztályának egyik fontos tevékenysége az Adminisztratív Adatbázisok Egyesítése (AAE), amelynek keretében a Felsőoktatás Információs Rendszerben (FIR) tárolt egyéni szintű adatokhoz kapcsolnak hozzá más adatköröket, anonim módon más államigazgatási rendszerekben tárolt adatokat. Ezzel lehetőség nyílik az egyes intézményekben, képzéseken végzett hallgatók munkaerőpiaci helyzetének (pl. munkaerőpiaci státusz, jövedelem) vizsgálatára, amely hatékonyan tudja támogatni az intézményi stratégiaalkotást, a szakpolitikai döntéshozatalt, valamint a munkaerőpiaci szereplőket. A jelen összeállításban a 2012/13. és a 2014/15. tanévben abszolutóriumot szerzett hallgatók bér, munkaerőpiaci státusz, elhelyezkedési idő, lakóhely és FEOR¹ (foglalkozások egységes osztályozási rendszere) adatai kerülnek feldolgozásra.

A 2017. évi AAE tevékenység során az Oktatási Hivatal a 2012/13 és a 2014/15-ben abszolutóriumot szerzett személyek adataihoz kapcsolta hozzá anonim módon a Nemzeti Adó és Vámhivatal (NAV), a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK), a Magyar Államkincstár (MÁK), a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) és a Diákhitel Központban (DH) tárolt, az adott személyre vonatkozó adatait. Az adatokat a TAJ és az Adóazonosító szám alapján kapcsolták össze. Az elemzés időhorizontja – különösen a foglalkoztatási és jövedelmi adatok esetében – 2016 májusáig tart, tehát az elérhető legfrissebb munkaerőpiaci adatok erre az időszakra vonatkoznak.

A munkaerőpiaci státusz kategóriák a különböző adatforrásokból származó adatokból képezhetők, ezek magyarázata azonban nem feltétlenül egyértelmű. A táblázatban szereplő munkaerőpiaci státusz kategóriák a legutolsó elérhető időpont – 2016 május – állapotát mutatják. A jelentésben használt kategóriák a következők, (ahol szükséges kiegészítve a magyarázattal):

- elhalálozott;
- tanul – aktív képzési időszaka van 2015/16/2 időszakban és nincs FEOR kódja (munkaviszonya);
- tanul és dolgozik – aktív képzési időszaka van 2015/16/2 időszakban és van FEOR kódja (munkaviszonya);
- dolgozik – van munkaviszonya, kevesebb, mint 15 napot töltött álláskeresővel és gyermekneveléssel;
- gyermeknevelő – legalább 15 napnyi időtartamban gyermeket nevel, függetlenül attól, hogy van-e munkaviszonya, illetve ha az adott hónapban nem volt más tevékenysége, gyermeknevelő státuszban volt legalább 1 napot;
- álláskereső – több mint 15 napot szerepelt az álláskeresői regiszterben, illetve nincs róla egyéb információ csak az álláskeresői regiszter, akkor, ha itt bár-mennyi napot szerepelt;
- külföldön tartózkodó – legalább 15 napot külföldön tartózkodott, munkaviszonytól függetlenül, illetve egyéb információ hiányában legalább 1 napot külföldön tartózkodott;
- NAV jövedelem – rendelkezik olyan jövedelemmel, ami SZJA alapot képez;
- ONYF (Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság) jövedelem – rendelkezik olyan jövedelemmel, ami nyugdíjalapot képez (ez eltérhet az SZJA köteles jövedelemtől például az ösztöndíjak nem SZJA köteles jövedelmek, éppen ezért alapvetően NAV jövedelmet érdemes használni);
- külföldi állampolgár;
- tanul (passzív) – passzív képzési időszaka van 2015/16/2 időszakban van, más rendszerben nem szerepel;
- nem besorolható.

¹ <https://www.ksh.hu/docs/szolgalatasok/hun/feor08/feorlista.html>

Az Oktatási Hivatal nyitott az intézményekkel való együttműködésekre, az intézmények képzéseit bemutató személyes prezentációkra és az adatvagyonát megosztja a kutatási tevékenységeket támogatva. A cikkben a Hivatal által szolgáltatott országos, és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem specifikus adatait mutatom be.

Országos adatok

Az Oktatási Hivatal adatai közül néhány érdekesebb, fontosabb adatot kiemelve mutatom be a hazai felsőoktatást, azon belül az Egyetem számára legfontosabb műszaki képzési területet, illetve az Egyetem legnagyobb műszaki szakjait.

A magyar felsőoktatásban átlagosan évente több mint 50.000 hallgató szerez diplomát a 15 képzési területhez tartozó 271 szak egyikén. A legnépszerűbb képzési terület a gazdaságtudományé, ezt követi a műszaki, majd a bölcsészettudomány. A részletes adatokat az 1. táblázat mutatja.

1. táblázat Végzett hallgatók képzési területenként

Képzési terület	2012/13	2014/15	Végösszeg
agrár	2645 fő	2657 fő	5302 fő
államtudományi	2149 fő	2028 fő	4177 fő
bölcsészettudomány	6663 fő	6135 fő	12798 fő
gazdaságtudományok	13140 fő	11733 fő	24873 fő
hitéleti	518 fő	768 fő	1286 fő
informatika	2424 fő	2743 fő	5167 fő
jogi	2041 fő	2253 fő	4294 fő
műszaki	8196 fő	8837 fő	17033 fő
művészet	871 fő	1114 fő	1985 fő
művészetközvetítés	322 fő	392 fő	714 fő
orvos- és egészségtudomány	3003 fő	3442 fő	6445 fő
pedagógusképzés	6124 fő	5558 fő	11682 fő
sporttudomány	843 fő	997 fő	1840 fő
társadalomtudomány	5695 fő	4635 fő	10330 fő
természettudomány	2814 fő	2959 fő	5773 fő
Végösszeg	57448 fő	56251 fő	113699 fő

Az adatbázisokban rendelkezésre áll a hallgatók átlagos bruttó jövedelme 2016 májusában, vagyis a hallgatók 3,5-4 és 1,5-2 éves tapasztalattal elérhető jövedelme. A 2014/15-ben végzett hallgatók közül az informatika, az államtudományi, a műszaki és a gazdaságtudományi területeken végzettek keresnek a legjobban. Nagyobb tapasztalattal szintén ezek a területek keresnek a legjobban, azonban a műszaki terület a második helyre kerül. A képzési területek átlagos bruttó fizetését a 2. táblázat tartalmazza.

2. táblázat Bruttó átlagkereset képzési területenként

Képzési terület	2012/13	2014/15	Végösszeg
agrár	234 489 Ft	206 461 Ft	220 443 Ft
államtudományi	336 476 Ft	302 950 Ft	320 199 Ft
bölcsészettudomány	233 068 Ft	193 938 Ft	214 310 Ft
gazdaságtudományok	323 441 Ft	277 336 Ft	301 692 Ft
hitéleti	195 497 Ft	226 641 Ft	214 096 Ft
informatika	406 228 Ft	344 749 Ft	373 591 Ft

jogi	288 040 Ft	257 148 Ft	271 832 Ft
műszaki	348 205 Ft	298 430 Ft	322 381 Ft
művészet	152 470 Ft	131 451 Ft	140 674 Ft
művészetközvetítés	158 316 Ft	129 482 Ft	142 486 Ft
orvos- és egészségtudomány	274 316 Ft	239 126 Ft	255 522 Ft
pedagógusképzés	261 637 Ft	229 568 Ft	246 379 Ft
sporttudomány	200 392 Ft	156 116 Ft	176 401 Ft
társadalomtudomány	234 211 Ft	207 887 Ft	222 400 Ft
természettudomány	220 838 Ft	187 883 Ft	203 946 Ft
Végösszeg	285 615 Ft	247 362 Ft	266 690 Ft

Az adategyesítés keretén belül a végzett hallgatók által betöltött állásokról a FEOR kódjuk szolgáltat információt. Ez alapján meghatározható, hogy a hallgatóknak mekkora arányának van olyan munkája, amelyhez szükséges felsőfokú végzettség. A legnagyobb a pedagógusképzés, az informatika illetve az orvos- és egészségtudomány képzési területeken a felsőfokú FEOR-ral rendelkező végzettek aránya, míg a legalacsonyabb a művészetközvetítésnél. A részletes adatokat a 3. táblázat mutatja.

3. táblázat Felsőfokú FEOR-ral rendelkező végzettek aránya

Képzési terület	2012/13	2014/15	Végösszeg
agrár	54%	43%	48%
államtudományi	62%	49%	56%
bölcsészettudomány	44%	31%	38%
gazdaságtudományok	59%	52%	56%
hitéleti	41%	45%	43%
informatika	77%	68%	72%
jogi	76%	63%	69%
műszaki	73%	60%	66%
művészet	50%	33%	41%
művészetközvetítés	32%	23%	27%
orvos- és egészségtudomány	74%	70%	72%
pedagógusképzés	81%	79%	80%
sporttudomány	46%	32%	38%
társadalomtudomány	52%	42%	48%
természettudomány	45%	26%	35%
Végösszeg	62%	52%	57%

Visszajelzésül szolgál a hallgatókról a státuszuk amelyek a cikk elején bemutatott kategóriák egyike lehet. A képzések hasznosságáról az egyik legjobb visszajelzésül az álláskeresők aránya szolgál. A legalacsonyabb a műszaki, pedagógusképzés, informatika és államtudományi képzési területeken az álláskeresők száma, míg a legmagasabb a művészetközvetítés területén. A részletes adatokat a 4. táblázat mutatja.

4. táblázat *Álláskeresők aránya a képzési területek függvényében*

Képzési terület	2012/13	2014/15	Végösszeg
agrár	5,1%	5,7%	5,4%
államtudományi	2,0%	3,4%	2,7%
bölcsészettudomány	5,1%	4,7%	4,9%
gazdaságtudományok	2,8%	3,2%	3,0%
hitéleti	5,6%	5,1%	5,3%
informatika	2,1%	3,1%	2,6%
jogi	3,6%	4,6%	4,1%
műszaki	2,2%	2,2%	2,2%
művészet	3,9%	4,1%	4,0%
művészetközvetítés	13,0%	13,5%	13,3%
orvos- és egészségtudomány	2,6%	4,1%	3,4%
pedagógusképzés	2,3%	2,6%	2,4%
sporttudomány	4,7%	6,2%	5,5%
társadalomtudomány	5,4%	6,1%	5,7%
természettudomány	6,1%	7,3%	6,7%
Végösszeg	3,5%	4,0%	3,8%

Műszaki terület adatai

A BME elsődlegesen a műszaki képzési területen érdekelt, így az országos adatok közül ezt a képzési területet mutatom be részletesebben, szakok szintjén. Összességében az átfogó országos adatok alapján látható, hogy a műszaki terület népszerű a felsőoktatásban részt vevő hallgatók között, az ilyen érdeklődésű hallgatók magas fizetésre.

A műszaki területen 41 különböző szakon tanulnak a hallgatók, ezek közül a legnépesebb a gépészmérnöki, villamosmérnöki és műszaki menedzser szakok. Az elkövetkezendőkben a legnépesebb szakok adatait mutatom be, ahol évente 100-nál több nappali képzésen részt vett hallgató szerzett diplomát. A részletes adatokat az 5. és 6. táblázat mutatja a mester- és alapképzési szakonként.

5. táblázat *Legnépesebb műszaki nappali képzések*

Nappali képzések	2012/13	2014/15	Végösszeg
gépészmérnöki	1171 fő	1301 fő	2472 fő
villamosmérnöki	954 fő	1106 fő	2060 fő
műszaki menedzser	636 fő	759 fő	1395 fő
építőmérnöki	560 fő	524 fő	1084 fő
építészmérnöki	437 fő	439 fő	876 fő
környezetmérnöki	434 fő	318 fő	752 fő
mechatronikai mérnöki	291 fő	340 fő	631 fő
vegyészmérnöki	257 fő	295 fő	552 fő
közlekedésmérnöki	290 fő	250 fő	540 fő
biomérnöki	216 fő	269 fő	485 fő
had- és biztonságtechnikai mérnöki	175 fő	146 fő	321 fő
ipari termék- és formatervező mérnöki	129 fő	169 fő	298 fő
energetikai mérnöki	110 fő	151 fő	261 fő

Az alapképzési szakokon végzettek közül legjobban a villamosmérnöki, mechatronikai mérnöki, anyagmérnöki és gépészmérnöki hallgatói keresnek átlagosan a legtöbbet, míg a mesterképzési szakokon a mechatronikai mérnöki, villamosmérnöki, energetikai mérnöki és gépészmérnöki szakok közül kerülnek ki a legjobban kereső hallgatók. A részletes adatokat a 6. és 7. táblázat mutatja.

6. táblázat Legnépesebb műszaki alapszakok bruttó átlagfizetése

Alapszakok	2012/13	2014/15	Végösszeg
gépészmérnöki	358 389 Ft	291 488 Ft	324 938 Ft
villamosmérnöki	399 801 Ft	310 479 Ft	355 140 Ft
műszaki menedzser	307 499 Ft	250 384 Ft	278 942 Ft
építőmérnöki	250 875 Ft	190 456 Ft	220 665 Ft
építészmérnöki	185 037 Ft	171 322 Ft	178 180 Ft
környezetmérnöki	224 497 Ft	199 435 Ft	211 966 Ft
mechatronikai mérnöki	398 786 Ft	311 672 Ft	355 229 Ft
vegyészmérnöki	330 650 Ft	265 537 Ft	298 094 Ft
közlekedésmérnöki	325 740 Ft	247 629 Ft	286 685 Ft
biomérnöki	249 987 Ft	210 828 Ft	230 407 Ft
had- és biztonságtechnikai mérnöki	339 797 Ft	289 260 Ft	314 528 Ft
ipari termék- és formatervező mérnöki	252 744 Ft	200 260 Ft	226 502 Ft
energetikai mérnöki	327 262 Ft	263 696 Ft	295 479 Ft

7. táblázat Legnépesebb műszaki mesterszakok bruttó átlagfizetése

Mesterszakok	2012/13	2014/15	Végösszeg
gépészmérnöki	458 368 Ft	367 876 Ft	413 122 Ft
villamosmérnöki	448 505 Ft	424 625 Ft	436 565 Ft
műszaki menedzser	472 749 Ft	327 478 Ft	400 113 Ft
környezetmérnöki	291 226 Ft	220 675 Ft	255 950 Ft
mechatronikai mérnöki	427 008 Ft	455 117 Ft	441 063 Ft
vegyészmérnöki	460 526 Ft	351 609 Ft	406 068 Ft
közlekedésmérnöki	349 514 Ft	305 714 Ft	327 614 Ft
biomérnöki	319 670 Ft	264 291 Ft	291 980 Ft
energetikai mérnöki	498 252 Ft	335 056 Ft	416 654 Ft

A felsőfokú FEOR kóddal rendelkező hallgatók aránya a gépészmérnöki, villamosmérnöki és építőmérnöki szakokon a legmagasabb, különösen a 2012/13-ban végzett hallgatók esetén. A részletes adatokat a 8. táblázat tartalmazza.

8. táblázat Legnépesebb műszaki szakokon felsőfokú FEOR-ral rendelkezők aránya

Szakok	2012/13	2014/15	Végösszeg
gépészmérnöki	81%	67%	74%
villamosmérnöki	80%	60%	69%
műszaki menedzser	79%	57%	68%
építőmérnöki	69%	64%	67%
építészmérnöki	80%	52%	65%
környezetmérnöki	66%	64%	65%
mechatronikai mérnöki	69%	53%	62%
vegyészmérnöki	67%	52%	59%

közlekedésmérnöki	79%	42%	57%
biomérnöki	65%	44%	56%
had- és biztonságtechnikai mérnöki	67%	33%	49%
ipari termék- és formatervező mérnöki	64%	32%	47%
energetikai mérnöki	57%	34%	44%

A népesebb nappali műszaki szakok esetén az álláskeresők aránya a villamosmérnöki, mechatronikai mérnöki és gépészmérnöki szakok esetén a legalacsonyabb, míg a környezetmérnöki és ipari terméktervező mérnöki szakokon a legmagasabb, bár itt is 5% körüli az arányuk. A részletes adatokat a 9. táblázat tartalmazza.

9. táblázat Legnépesebb műszaki nappali képzéseken végzettek közötti álláskeresők aránya

Szakok	2012/13	2014/15	Végösszeg
gépészmérnöki	1,59%	1,01%	1,30%
villamosmérnöki	1,05%	0,85%	0,95%
műszaki menedzser	2,89%	2,67%	2,78%
építőmérnöki	2,68%	2,86%	2,77%
építészmérnöki	1,92%	1,56%	1,74%
környezetmérnöki	3,20%	8,17%	5,68%
mechatronikai mérnöki	0,90%	1,59%	1,25%
vegyészmérnöki	3,48%	2,25%	2,66%
közlekedésmérnöki	1,85%	2,26%	2,06%
biomérnöki	0,99%	2,35%	1,67%
had- és biztonságtechnikai mérnöki	2,29%	2,05%	2,17%
ipari termék- és formatervező mérnöki	4,65%	4,73%	4,69%
energetikai mérnöki	0,00%	2,13%	2,13%

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem műszaki képzéseinek adatai

A BME elsődleges profilja a műszaki képzések, a következőkben a legnépesebb szakjait mutatom be a szolgáltatott adatok alapján.

A legtöbb hallgató a vizsgált években a villamosmérnöki és gépészmérnöki szakokon végzett, a műszaki területen végzett hallgatóknak jelentős részét szolgáltatva. A vizsgált években legalább 100 hallgatót kibocsátó képzések részletes adatait a 10. táblázat mutatja.

10. táblázat Legnépesebb képzések létszámadatai

Képzések	2012/13	2014/15	Végösszeg
villamosmérnöki	461	523	984
gépészmérnöki	395	443	838
építőmérnöki	290	275	565
műszaki menedzser	190	229	419
építészmérnöki	149	202	351
mechatronikai mérnöki	161	169	330
vegyészmérnöki	147	172	319
közlekedésmérnöki	169	127	296

biomérnöki	134	142	276
energetikai mérnöki	88	129	217
szerkezet-építőmérnöki	88	71	159
környezetmérnöki	78	79	157
ipari termék- és formatervező mérnöki	55	71	126
infrastruktúra-építőmérnöki	48	70	118

A legjobban kereső BME-s alapszakok a villamosmérnöki és mechatronikai mérnöki, mesterszakok esetén pedig a mechatronikai mérnöki, a villamosmérnöki, az energetikai mérnöki és a gépészmérnöki. Jellemzően magasabb az átlagfizetése a BME-n végzett hallgatóknak, mint a más, magyarországi műszaki képzésen végzett hallgatóké, különösen hosszabb távon. A legnagyobb képzések részletes adatait a 11. és 12. táblázat mutatja.

11. táblázat Legnagyobb alapképzések bruttó átlagfizetése

Alapszakok	2012/13	2014/15	Végösszeg
villamosmérnöki	442 861 Ft	285 720 Ft	364 290 Ft
gépészmérnöki	362 952 Ft	250 218 Ft	306 585 Ft
építőmérnöki	268 844 Ft	192 068 Ft	230 456 Ft
műszaki menedzser	308 134 Ft	248 072 Ft	278 103 Ft
építészmérnöki	183 303 Ft	214 965 Ft	199 134 Ft
mechatronikai mérnöki	403 713 Ft	285 810 Ft	344 761 Ft
vegyészmérnöki	344 319 Ft	272 900 Ft	308 609 Ft
közlekedésmérnöki	364 066 Ft	261 428 Ft	312 747 Ft
biomérnöki	260 077 Ft	212 149 Ft	236 113 Ft
energetikai mérnöki	326 474 Ft	223 561 Ft	275 018 Ft
környezetmérnöki	231 776 Ft	249 883 Ft	240 830 Ft
ipari termék- és formatervező mérnöki	294 834 Ft	247 421 Ft	271 128 Ft

12. táblázat Legnagyobb mesterképzések bruttó átlagfizetése

Mesterszakok	2012/13	2014/15	Végösszeg
villamosmérnöki	455 550 Ft	431 342 Ft	443 446 Ft
gépészmérnöki	472 545 Ft	369 769 Ft	421 157 Ft
műszaki menedzser	474 638 Ft	331 972 Ft	403 305 Ft
mechatronikai mérnöki	433 182 Ft	474 774 Ft	453 978 Ft
vegyészmérnöki	365 571 Ft	340 817 Ft	353 194 Ft
közlekedésmérnöki	390 457 Ft	313 198 Ft	351 828 Ft
biomérnöki	314 127 Ft	278 230 Ft	296 178 Ft
energetikai mérnöki	522 053 Ft	345 494 Ft	433 774 Ft
szerkezet-építőmérnöki	338 130 Ft	273 585 Ft	305 858 Ft
környezetmérnöki	316 148 Ft	237 735 Ft	276 941 Ft
infrastruktúra-építőmérnöki	320 959 Ft	275 343 Ft	298 151 Ft

Az álláskereső a nagyobb műszaki képzések között egyáltalán nem jellemző, 2% alatti, lényegesen jobb, mint az egyébként is alacsony álláskereső aránnyal rendelkező többi Magyarországi műszaki képzés esetén. A legnagyobb a infrastruktúra-építőmérnöki és a szerkezet-építőmérnöki képzéseken a diplomás munkakörűek aránya, illetve a nagyobb tapasztalattal rendelkező hallgatók esetén a

gépészmérnöki és villamosmérnöki hallgatók között is sokan diplomás FEOR kóddal rendelkeznek. A részletes adatokat a 13. táblázat tartalmazza.

13. táblázat *Diplomás munkakörűek aránya*

Képzések	2012/13	2014/15	Végösszeg
villamosmérnöki	83%	53%	67%
gépészmérnöki	80%	51%	65%
építőmérnöki	77%	58%	67%
műszaki menedzser	79%	47%	63%
építészmérnöki	61%	66%	64%
mechatronikai mérnöki	78%	48%	63%
vegyészmérnöki	78%	42%	59%
közlekedésmérnöki	75%	54%	66%
biomérnöki	65%	32%	47%
energetikai mérnöki	66%	30%	48%
szerkezet-építőmérnöki	58%	27%	40%
környezetmérnöki	76%	40%	55%
ipari termék- és formatervező mérnöki	78%	80%	79%
infrastruktúra-építőmérnöki	88%	90%	89%

Összességében mind a BME képzéseit, mind a műszaki képzési területhez tartozó képzéseket választó hallgatóknak jók az elhelyezkedési esélyei és magas fizetésre számíthatnak pályakezdőként is.

A Diplomás Pályakövetési Rendszer adatai széleskörű visszajelzésül szolgál az intézmények számára a képzéseiken végzett hallgatókról, segítve az oktatáspolitikai döntéshozatalt, illetve a hallgatók számára is előre jelzésül szolgál a várható elhelyezkedésükről, segítve a felvételi döntésük meghozatálát.